

Eco-optimisme: beter dan doemdenken over het klimaat

Een positieve, daadkrachtige houding tegenover milieuproblemen en klimaatverandering, zonder doemdenken en manipulatie biedt meer perspectief dan ons angstig achter oncontroleerbare maatregelen van overheden en bedrijfsleven te scharen. Een eco-optimistische visie activeert bewustzijn, innovatie en individuele verantwoordelijkheid en inspanning meer dan opgelegde dwang van bovenaf met meer dan een dubbele agenda.

Angst maakt ons kwetsbaar, manipuleerbaar en wordt al heel lang gebruikt om de massa rustig en volgbaar te houden. Het beeld van een gevaarlijke vijand is makkelijk om het volk te manipuleren en de ogen te doen sluiten voor wat er verder mis is. Het brengt een soort eenheidsgevoel, identificatie met zogenaamde idealen en laat ondertussen de status quo, de leiders en de elite ongemoeid. Na de wereldoorlogen en de Koude Oorlog moesten er natuurlijk wel een nieuw vijandsbeeld komen, en kwam er de war-on-drugs en de war-on-terror, eigenlijk oorlogen tegen de mensenrechten en een goed excuus om allerlei lastige bewegingen zwart te maken en vrijdenkers te vervolgen. De nieuwste war die we opgedrongen krijgen is de war-on-climate, want we worden bedreigd door klimaatverandering, opwarming en vergiftiging van ons leefmilieu, vooral als gevolg van iets waar we ons als welvaart-verslaafde consument schuldig over zouden moeten voelen.

We worden de laatste tijd, door de media, het bedrijfsleven en de overheid geconfronteerd met doemdenken en paniekerige berichtgeving over hoe mis het is met de aarde en hoe opwarming en klimaatverandering ons bedreigen. Daar moeten we wat aan doen, we verklaren de oorlog aan de opwarming, er moet iets gebeuren! Er wordt angst gezaaid, het gaat mis, denk aan je kinderen en kleinkinderen, er moeten nu offers gebracht worden, verenig u achter de milieu-vaandels, trek ten strijde tegen de verspilling, scheidt uw afval, betaal eco-taks, ga in de rij staan en gehoorzaam, het klimaat is de vijand! O ja, offer ook maar uw privacy op zodat we weten wie echt schuldig is, contant geld is iets voor criminelen, water privatiseren we maar en ga niet klagen over windmolens en zonneparken, dat is subversief. Laat het grootkapitaal het oplossen, speculeren in CO₂, winst maken door al dat energiepul te leveren, en ondertussen rustig doorgaan onze verslaving aan consumptie, vlees, reizen en materieel individualisme te voeden. Laat de burger betalen, maar de corporaties ter zee, in de lucht en in cyberspace houden we buiten de zogenaamde akkoorden zoals dat van Parijs, de verontreiniging daar is er slim buiten gehouden. De financiële verontreiniging, de belastingparadijzen, het schuiven met geld van de rijken, de globale economie die de echte kosten (zoals de verzwaveling door de containervloot die groter is dan die van alle auto's samen) niet toerekent, de entropische vervlakking en dus vervlakking qua cultuur-diversiteit, meester manipulators als Al Gore wisten dat mooi buiten de discussie te houden.

Het lijkt er vooral om te gaan, ons angstig en volgbaar te houden, braaf te laten betalen en de ogen te sluiten voor wat de echte problemen zijn die de mensheid bedreigen, namelijk de uit de hand lopende verschillen tussen arm en rijk, de oprukkende automatisering en robotisering en een oprukkende zinloosheid voor de onderklasse van deze wereld.

Het klimaat verandert, en daar hebben we als mensheid zeker aan bijgedragen, maar is al dat doemdenken werkelijk nodig? De cijfers geven al aan dat het met die CO₂ opwarming wat meevalt, we worden tenminste lichtelijk getild met al die cijfertjes. Is niet duidelijk, dat we de technologie en het bewustzijn hebben om met wat opwarming om te gaan en de bedreigingen te pareren? Het gaat geld kosten, maar hogere dijken en betere manieren van bouwen en vooral verbouwen (the war-on-

farth helpt meer dan afval scheiden) en cradle-to-cradle ontwerpen, dat is geen illusie, maar haalbaar. Wie de lijntjes doortrekt en kijkt naar de investeringen in zon, wind en geothermische energie, de gedaalde prijzen voor fossiele brandstoffen, de pogingen van olierijke naties om over te schakelen, die ziet dat we aardig op weg zijn om de problemen de baas te worden. Natuurlijk, het wordt warmer, er komen meer stormen, we hebben hogere dijken nodig en er verdwijnen wat eilandjes, maar de mensheid heeft dat soort dingen al eerder beleefd en overleefd, de temperatuur en de zeespiegel gingen omhoog en omlaag, aardbevingen en erupties horen er bij, onze habitat is nu eenmaal niet erg stabiel. Maar nog nooit hadden we zoveel middelen om hier iets aan te doen, we kunnen isoleren en koelen, dijken bouwen en stroom opwekken om dat voor elkaar te krijgen. Met goedkope zonne-energie, betere energieopslag, en al die slimme technologie die we al hebben of nog zullen ontwikkelen groeien we, op termijn van 20 of dertig jaar, naar goedkope en niet vervuulende energie. Die kunnen we niet alleen gebruiken voor airconditioning, maar ook voor slimmere landbouw, zuivering van zee en verontreinigd water, volpompen van de sahara, zinvol gebruik van natuur en ruimte, verantwoorde mobiliteit en vooral het ontwikkelen van zingeving, want dat is het echte probleem van de eenentwintigste eeuw. We kunnen, met goedkope energie en doordacht gebruik van de natuurlijke hulpbronnen, veel van de ecologische bedreigingen die ons worden voorspeld wel pareren en zelfs wel 10 miljard aardbewoners voeden, maar wat hebben we ze verder te bieden? Met goedkope energie gaat de wereldeconomie er wel anders uitzien, dan zijn oliehavens als Rotterdam en de kolenzooi van Amsterdam niet meer nodig, en wordt Afrika met veel zon en veel ruimte een economische motor. Onze Westerse identiteitscrisis met dat materialistische winner-takes-all spelletje dat we kapitalisme noemen gaat achterhaald raken, want wat hebben we te bieden behalve dollars, euro's en bitcoins die gebaseerd zijn op vertrouwen dat verdampt met ons angstzweet.

Een eco-optimistist schuift de verantwoordelijk niet weg naar regeringen en dubieuze organisaties, maar ziet zelf waar, op kleine schaal maar tezamen net zo effectief, we kunnen werken aan een betere ecologie. Meer delen, samendoen, verstandig investeren, meer lokale cohesie is waar iedereen aan kan werken, en waar mensen ook nog stukken gelukkiger en minder eenzaam van worden. Buren met wie je iets deelt, gereedschap, een camper, boot, een stukje van je tuin, regenopvang, logeerplek, je wifi, er is genoeg te bedenken. Maar als we denken, dat de overheid het wel allemaal gaat regelen, op supranationaal niveau maar betaald door onze belastingen, dan verdwijnt de individuele verantwoordelijkheid. Waarom zou je moeite doen, als aan de top schandalig verdiend wordt, belasting wordt ontweken en de echte vervuilers vrijuit gaan? Dan ga je toch gewoon twee of drie keer lekker ver weg op vakantie, rij je lekker een ouwe diesel en stem je Trump of Wilders uit ontevredenheid en om je angst af te dekken!

Eco-optimisme, we gaan het oplossen, maar dan ook op alle niveaus en samen; het is een uitdaging maar één die we aan kunnen. Tijd om door de war-on-climate angstballon heen te prikken!

Luc Sala luciussala@gmail.com